

життя та соціальної адаптації. Крім того, важливим напрямком є вивчення впливу технологій у спорті на сучасне суспільство, включаючи використання віртуальної реальності та аналітики даних. Ці дослідження допоможуть глибше зрозуміти роль спорту як соціального каталізатора та розробити ефективніші стратегії його використання для сприяння розвитку сучасного суспільства.

Список використаної літератури:

1. Jay Coakley, Ph. D. Sport in Society: Issues and Controversies. McGraw-Hill. 2009. P. 52 [Електронний ресурс]. URL: https://www.researchgate.net/publication/267446966_Sport_in_Society_Issues_Contr overies

2. Козловська. С. Фізична культура та спорт у сучасному суспільстві [Електронний ресурс]. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2020/1/39.pdf

3. Grant Jarvie. Sport, Culture and Society: An Introduction. Psychology Press. 2006. P. 341-362 [Електронний ресурс]. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Sport_Culture_and_Society.html?id=2gZV A6qePtwC&redir_esc=y

4. Elizabeth Pike, Jay Coakley. The Social Significance of Sport. 2009. P. 1-2 [Електронний ресурс]. URL: https://www.researchgate.net/publication/227433569_The_Social_Significance_of_S ports

5. Barrie Houlihan. Sport and Society: A Student Introduction. SAGE. 2007. P. 11-30 [Електронний ресурс]. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Sport_and_Society.html?id=H1gqxnOWO V0C&redir_esc=y

ФЕНОМЕН ФУТБОЛУ ЯК МАСОВОГО ЯВИЩА

Ярошик Марта, Ріпей Ярослав

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Львів, Україна*

Анотація. Стаття присвячена дослідженню феномену футболу як масового явища. Зокрема виокремлено кілька ключових аспектів футболу: глобальний захід, спільнота та ідентичність, масова розвага, економічний вплив.

Ключові слова: футбол, рухова активність, феномен, масове явище, спорт.

Вступ. Сучасна культура тяжіє до видовищності. Завдяки медіасфері, одним із самих значних феноменів нашого часу стає спорт. На сьогодні за футболом закріплений статус «знакового» виду спорту. За популярністю й поширенням на планеті футбол є ігровим видом спорту номер один. У багатьох країнах ця гра є частиною національної культури й об'єктом національної

гордості, що багато в чому визначає той рівень інтересу, що наявний до футболу й тих процесів, які його оточують, в усьому світі [4]. Відтак, футбол здійснює глобальний вплив на суспільство вцілому.

Мета та завдання дослідження: дослідити феномен футболу як масового явища та визначити потенціал футболу для популяризації рухової активності серед населення.

Результати дослідження та їх обговорення. Проведений теоретичний аналіз та узагальнення інформаційних джерел дозволив виокремити кілька ключових аспектів футболу як масового явища:

1. **Глобальний захід.** Широкий попит футболу не обмежується жодним регіоном чи країною. Мільярди людей по всьому світу слідкують за матчами, підтримують команди та беруть участь у футбольних іграх на різних рівнях [2]. За більш ніж 130 років існування цей вид спорту став найпопулярнішим видом спорту у світі як за кількістю відвідувачів футбольних матчів, так і за кількістю людей, що займаються футболом як на любительському, так і на професійному рівнях. За роки існування футбол став темою багатьох художніх фільмів, романів, картин і театральних творів, що доводить глобальність його поширення в соціокультурному контексті [4].

2. **Спільнота та ідентичність.** Футбол об'єднує людей різного віку, соціального статусу, культурного походження та політичних переконань спільною любов'ю до гри [1]. Футбол – це не лише про саму гру на полі. Це також про дружбу, товариськість, підтримку та взаєморозуміння, які виникають між фанатами, гравцями і всіма, хто бере участь у футбольному співтоваристві. Футбол має силу зближувати людей. Він створює спільні спогади, викликає спільні емоції і створює спільну ідентичність. Це робить футбол не просто грою, а важливою частиною соціального життя багатьох людей по всьому світу.

Свідченням того, що футбол об'єднує людей різного віку та соціального статусу є й те, що з 2003 року щороку проводиться Чемпіонат світу з вуличного футболу серед людей, які перебувають у кризовій ситуації. Так футбол вирішує низку важливих завдань: популяризує вид спорту, інтегрує через спорт людей, які перебувають у кризовій ситуації, привертає увагу до соціальних проблем, в тому числі й бездомності. Збірна України з стрітфутболу систематично бере участь у цьому турнірі і показує хороші результати. Так, у 2005 році українці посіли 3 місце, а у 2009 році Україна стала чемпіоном світу [3].

3. **Масова розвага.** Футбол виступає не лише як спортивна подія, а й як форма розваги. Величезні телевізійні трансляції, відеоігри, фан-зони, публічні заходи та інші форми розваг пов'язані з футболом, що робить його доступним та цікавим для широкої аудиторії [5].

4. **Економічний вплив.** Футбол грає важливу роль у глобальній економіці, забезпечуючи робочі місця, стимулюючи туризм та генеруючи величезні прибутки через трансфери гравців, спонсорські угоди та рекламу [4].

Висновки. Всі ці фактори роблять футбол масовим явищем, яке має величезний вплив на культуру, економіку та соціальні відносини по всьому світу.

З огляду на вказане вище, футбол має високі потенційні можливості для популяризації рухової активності серед населення.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні інших аспектів футболу як масового явища та можливостей їх використання для популяризації рухової активності серед молоді.

Список використаної літератури:

1. Гуцол С.Ю. Психологічні особливості феномену футболу як неоміфологічного нарративу. *Вісник НТУУ “КПІ”. Філософія. Психологія. Педагогіка.* 2010. Випуск 2. С. 89-94. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/57c7a26f-e570-4e31-b3d5-0907d5605fad/content> (дата звернення: 30.04.2024).

2. Мосаєв Ю.В. Футбол як глобальне соціокультурне явище. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики: збірник наукових праць.* Запоріжжя: Класичний приватний університет, вип. 52, 2011. С. 83-88.

3. Homeless World Cup. After twenty years, we're back in the place where the homeless world cup became a reality. URL: <https://www.homelessworldcup.org/news/after-twenty-years-we-are-back-in-the-place-it-became-a-reality?rq=Ukraine> (дата звернення: 30.04.2024).

4. Nosal P. The Social Phenomenon of Football: Sport catalogue of the Others. 'The Otherness' as a perspective in social sport studies. *Miscellanea Anthropologica et Sociologica, Vol. 16(4).* P. 15-30. URL: https://www.researchgate.net/publication/289490677_The_Social_Phenomenon_of_Football_Sport_catalogue_of_the_Others_'The_Otherness'_as_a_perspective_in_social_sport_studies

5. Pustovalova V. I. Semantic and pragmatic range of football vocabulary and phraseology in the metaphorical use (based on the language of the Ukrainian press). *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series “Philology”.* 2010. Випуск 74. С.177-180.